

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

(Muafiyet)

Dosya Sayısı : 2014-4-63

Karar Sayısı : 15-09/129-58

Karar Tarihi : 26.02.2015

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Sinan BOZKUŞ, Selvi KOCABAY, Nesibe AYAN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.

Temsilcisi: Prof. Dr. İ. Yılmaz ASLAN

Gazi Umur Paşa Sok. Bimar Plaza 38/8 Beşiktaş/İstanbul

(1) **D. DOSYA KONUSU:** Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'nin yönetim kurulu kararıyla banka kartlarına ilişkin ortak takas komisyonu oranı belirlenmesine yönelik süresiz muafiyet talebi.

(2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 14.08.2014 tarihinde giren başvuru üzerine düzenlenen 19.02.2015 tarih ve 2014-4-63/MM sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Ön İnceleme raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'nin (BKM) yönetim kurulu kararlarıyla banka kartlarına ilişkin ortak takas komisyonu belirlemesinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında bir teşebbüs birliği kararı olduğu ve aynı Kanun'un 4. maddesinin (a) bendine aykırılık oluşturduğu,

- Ancak, kartlı ödeme sistemleri pazarının kendine özgü koşulları nedeniyle, birlikte takas komisyonu belirlenmesi uygulamasının Kanun'un 5. maddesinde yer alan dört koşul sağladığı ve bu kapsamında muafiyetten yararlanabileceği,

- Söz konusu bildirimle ilişkin muafiyet süresinin üç yıl olarak belirlenmesi gerektiği,

- BKM tarafından formülde kullanılan verilerin bağımsız denetim prosedürleri çerçevesinde her yıl düzenli olarak bağımsız denetimden geçirilmesi gerektiği,

- Ayrıca, uygulanmakta olan banka kartı takas komisyonu oranının BKM'nin internet sitesinde, ilgililer tarafından kolaylıkla ulaşılabilecek bir şekilde ve ana sayfadan link verilme suretiyle kamuoyuna duyurulması gerektiği

ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Pazar

(4) Bildirimin konusu dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı "banka kartı ile ödeme hizmetleri"; ilgili coğrafi pazar ise "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

G.2. Bildirimin Konusu

(5) Yapılan bildirimde, BKM'nin yönetim kurulu kararıyla banka kartlarına ilişkin ortak/çok taraflı takas komisyonu oranı belirlenmesi uygulamasına süresiz muafiyet verilmesi talebinde bulunmaktadır.

(6) Banka kartı takas komisyonu, kart ihraç eden (ihraççı) bankanın banka kartı ile alışverişini

15-09/129-58

sağlamak adına katlanmak zorunda olduğu maliyetlerin kart kabul eden (kabcü) banka tarafından karşılanması amacıyla hizmet eden, ihraççı banka tarafından kabcü bankaya uygulanan bir hizmet bedelidir. Banka kartı ile yapılan takasa konu alışverişler, dört taraflı işlemde oluşmakta olup, taraflar; kabcü banka, ihraççı banka, kart hamili ve üye işyeridir. Kart hamili satın aldığı mal veya hizmetin bedelini banka kartı ile ödemek istediğinde, ödemeyi yapacağı iş yerindeki POS cihazının ait olduğu banka, kart sahibinin bankasından farklı ise ödemeyi takiben takasa konu olacak (not-on-us) bir işlem doğacaktır. Banka kartının POS cihazından geçirilmesiyle birlikte kabcü banka, "BKM Switch Sistemi"ne bağlanarak ihraççı bankadan kart sahibinin bakiyesinin işlem için yeterli olup olmadığını sorgulamaktadır. Bakiyenin yeterli olduğunun tespiti ile birlikte mal veya hizmetin bedeli kadar bir tutar kişinin hesabından eş zamanlı düşmekte ve ihraççı bankanın geçici hesabında bekletilmektedir. Bunun gibi binlerce işlem aynı yolla yapılmakta ve işlem tutarları kabcülere ödenmeden önce bankaların geçici hesaplarında tutulmaktadır. İşlemin yapıldığı günün sonunda BKM tarafından o güne ait hesaplar kapatılmakta ve hangi bankanın kime ne kadar borçlandığı hesaplanmaktadır. Ertesi gün bankalara, hangi bankaya ne kadar borçlanıldığı bilgisinin ulaşmasıyla birlikte, ihraççı bankalar maliyetlerini (takas komisyonunu) düşükten sonra kalan tutarı kabcünün Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında (TCMB) açılmış hesabına yatırmaktadır. Kabcünün işyerine ne zaman ödeme yapacağı ise işyeri ve kabcü arasındaki anlaşmaya göre değişmektedir.

- (7) Takas komisyonu, bankaların işyerlerine uyguladıkları komisyon oranlarına baz teşkil etmektedir. Takas komisyonu ayrıca kart ihraç eden bankanın, maliyetlerinin bir kısmını karşılayabilmesi için önemli bir kalemdir. Şöyle ki, takas komisyonu ihraççı bankanın, kart ihracından doğan ve kartın not-on-us kullanımından dolayı artan maliyetlerini karşılayacağı kadar geliri elde etmesine olanak sağlamaktadır.

G.3. Değerlendirme

- (8) BKM tarafından yapılan başvuruda, banka kartı ile yapılan not-on-us işlemlere yönelik olarak ortak takas komisyonu belirlenmesi uygulamasına süresiz muafiyet verilmesi talep edilmiştir.
- (9) Aynı konuda, BKM'nin 2008 yılında Kurumumuza yaptığı başvurusu üzerine, 08-24/249-82 sayılı Kurul kararı alınarak, bahse konu uygulamanın birtakım koşulların yerine getirilmesi şartı ile muafiyet alabileceği belirtilmiş ve BKM'nin 2009 yılında belirtilen koşulların yerine getirildiğine ilişkin bildirim üzerine, muafiyet süresi 09-36/905-217 sayılı Kurulumuz kararı ile beş yıl olarak belirlenmiştir. Mevcut başvuruda, tarafların takas komisyonunun belirlenmesinde kullanılan maliyet kalemlerine ilişkin olarak herhangi bir ek başvurusu ya da değişiklik talebi bulunmamakta, yalnızca muafiyetin süresiz olarak verilmesi talep edilmektedir.
- (10) Bu çerçevede, BKM'nin banka kartlarına ilişkin ortak takas komisyonu belirlemesi uygulamasına 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınması hususunda, önceki Kurulumuz kararlarında yapılan muafiyet değerlendirme geçerliliğini korumaktadır. Dolayısıyla, mevcut başvuruya ilişkin olarak ayrıntılı bir muafiyet incelemesi yapılmasına gerek bulunmadığı, yapılacak değerlendirmede temel olarak üç hususun ele alınmasının uygun olacağı görülmüştür. Bunlardan ilki, Visa/MasterCard logo maliyetlerinin takas komisyonu hesaplamasına bir maliyet unsuru olarak dahil edilmesi uygulamasına devam edilip edilmeyeceğine ilişkin değerlendirme, ikincisi süresiz muafiyet talebine yönelik değerlendirme, üçüncüsü ise Kurulca daha önce getirilen yükümlülüklerin mevcut başvuru kapsamında değerlendirilmesidir.

G.3.1. Visa/MasterCard Logo Maliyetlerinin Takas Komisyonuna Dahil Edilmesine İlişkin Değerlendirme

15-09/129-58

- (11) BKM tarafından yapılan başvuruda, banka kartlarına yönelik olarak belirlenecek ortak takas komisyonuna esas teşkil etmesi gerektiği düşünülen maliyet kalemleri sıralanmıştır. Bu kapsamda BKM, bankalar tarafından ihraç edilen banka kartlarında yer alan Visa veya MasterCard logoları için söz konusu uluslararası kartlı sistem kuruluşlarına bir ücret ödendiğini, bu nedenle takas komisyonu hesaplamasına söz konusu logo maliyetlerinin de eklenmesi gerektiğini belirtmiştir. BKM bu talebini kredi kartlarına yönelik takas komisyonu için de yinelemiştir.
- (12) Kurulumuzun önceki kararlarında da belirtildiği üzere, gerek banka kartları gerekse de kredi kartları bakımından kartın üzerinde Visa veya MasterCard logosunun bulunmasının sistemin işleyişi için gerekli bir unsur olmadığından, BKM tarafından belirlenen takas oranı ile logo maliyetlerinin doğrudan bir ilişkisi bulunmamaktadır. Bu nedenle, kredi kartları için belirlenecek takas komisyonlarında anılan maliyetlerin yer alması yönündeki talep Kurulumuz tarafından reddedilmiştir.
- (13) Öte yandan, ülkemizde banka kartı kullanımının gelişmiş ülkelere nazaran henüz yeterli hacme ulaşmamış olması nedeniyle belli ölçüde teşvik edilmesi gerektiği, bu amaçla maliyetlerin bir kısmının bankalar tarafından karşılanırken bir kısmının da üye işyerleri tarafından karşılanmasının uygun olacağı ve bu aşamada Visa/MasterCard logo maliyetlerinin banka kartı takas komisyonu oranına dahil edilebileceği, ancak banka kartı kullanımının artarak yeterli doygunluğa ulaşması halinde söz konusu maliyet unsurlarının tekrar değerlendirilmesi gerektiği, yine önceki kararlarımızda hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede, anılan maliyetlerin bir maliyet unsuru olarak değerlendirilebilmesi için öncelikle banka kartı ile ödeme hizmetlerinin ülkemizdeki gelişiminin incelenmesinde fayda bulunmaktadır.
- (14) Dosya mevcudu bilgilere göre, 2009 yılından itibaren banka kartı ile yapılan alışverişlerin toplam hacmi hızla artarak 2014 yılı sonunda 30 milyar TL'ye yaklaşmıştır. Banka kartı ile yapılan alışverişler hacminin toplam içinde aldığı pay ise son beş yılda artış göstererek %7'ye yaklaşmıştır. Ancak kredi kartı ile yapılan ödemelerin hacmi dikkate alındığında banka kartı ile yapılan alışverişlerin halen oldukça düşük olduğu görülmektedir. Bu durum alışveriş işlem adetleri ve tutarları ile tüketicilerin işlem başına ortalama alışveriş tutarları incelendiğinde de kendini göstermektedir.
- (15) Ayrıca, toplam işlem hacminin işlem adedine bölünmesi ile bulunan ortalama işlem tutarlarında da kredi kartının banka kartı ile yapılan alışverişlerden yaklaşık dört kat fazla olduğu görülmektedir. Kredi kartı ile yapılan ortalama alışveriş tutarı 2010 yılı başında 102 TL iken 2014 yılı sonunda 160 TL'nin üzerine çıkmış, buna karşın banka kartı ile yapılan ortalama alışveriş tutarı yalnızca 8 TL artarak 33 TL'den 41 TL'ye yükselmiştir.
- (16) Bu durum, tüketicilerin özellikle küçük tutarlı alışverişlerde banka kartı, büyük tutarlı alışverişlerde ise kredi kartı ile ödeme yaptığını göstermekte ve banka kartı ile yapılan alışverişlerin kredi kartı ile yapılan alışverişlere nazaran düşük hacimli kalmasının ana etkenlerinden biri olarak değerlendirilmektedir¹.
- (17) Diğer yandan, banka kartı ile yapılan ödemelerin, özellikle AB ülke ortalamaları baz alındığında, ülkemizde önemsiz bir düzeyde olduğu ortaya çıkmaktadır. AB ülkelerinde %50'nin üzerinde bir oranla banka kartı ile ödemeler gerçekleştirilirken, ABD'de de bu oran %40'ın üzerindedir. Son yıllarda banka kartı ile gerçekleştirilen alışveriş tutarının hem hacim hem de oran olarak arttığı görülmekle birlikte halen gelişmiş ülkelerde yakalanan oranların oldukça altında bir seviyede olduğu ortaya çıkmaktadır. Banka kartının, yukarıda bahsedilen nedenlerle ülkemizdeki yaygınlığının az olması ve tüketicilerin görece küçük tutarlı

¹ Benzer sonuçlar BKM tarafından gerçekleştirilen Kart Monitör 2014 araştırmasında da ortaya çıkmıştır.

15-09/129-58

alışverişlerde tercih etmesi de kullanım hacminin artış düzeyini etkilemektedir. Dolayısıyla, Kurulumuzun konuya ilişkin 13.03.2008 tarihli, 08-24/249-82 sayılı ve 19.08.2009 tarihli, 09-36/905-217 sayılı kararlarında yer verilen koşulların halen geçerliliğini koruduğu anlaşılmıştır. Bu çerçevede, banka kartı ile yapılan alışverişlere dair çok taraflı takas komisyonu hesaplamasında yer alan Visa/MasterCard logo maliyetlerinin bu aşamada çıkarılmasına gerek bulunmamaktadır.

G.3.2. Süresiz Muafiyet Talebine İlişkin Değerlendirme

- (18) Bildirim sahiplerince talep edilen diğer bir husus muafiyetin süresiz olarak tanınmasıdır. BKM tarafından daha önce gerek kredi kartı takas komisyonuna gerekse de banka kartı takas komisyonuna ilişkin olarak dile getirilen süresiz muafiyet talepleri, Kurulumuz tarafından uygun görülmemiş ve konuya ilişkin alınan kararların tamamında süreli muafiyet tanınmasına karar verilmiştir. Bu duruma dayanak teşkil eden unsurların başında ise sektörün sürekli değişim ve gelişim göstermesi ve takas komisyonunun gerek literatürde gerekse de uygulamada tartışmalı olması sayılabilir.
- (19) Bu bağlamda, ülkemizde de gelecek dönemde sektörün gelişimi ile paralel şekilde, takas komisyonlarına ilişkin Rekabet Kurulunun farklı yönde değerlendirme yapabilmesine imkan tanımak ve uluslararası gelişme ve deneyimlerden yararlanarak ülkemizdeki uygulamanın geliştirilmesine imkan sağlamak amacıyla, süresiz muafiyet talebinin reddedilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra, çok taraflı banka kartı takas komisyonu tespitinde kullanılmasının mevcut durumda uygun olduğu değerlendirilen "Visa/MasterCard Logo Maliyetleri"nin, ileriki dönemlerde pazarın gelişimine ve alışverişlerde banka kartlarının kullanım hacmine göre yeniden ele alınması gerekebilecektir. Bu çerçevede, başvuru konusu işlem bakımından muafiyet süresi beş yıl olarak belirlenmiştir.

G.3.3. Bağımsız Denetim Koşulu ile Takas Oranının Duyurulmasına İlişkin Değerlendirme

- (20) Konuya ilişkin daha önceki Kurulumuz kararlarında, banka kartı ortak takas komisyonuna esas teşkil eden maliyet kalemlerinin, doğruluğu kanıtlanmış, şeffaf, nesnel ve objektif verilere dayanması gerektiğinden, bağımsız denetimden geçirilmesi koşulu getirilmiştir. İlave olarak, belirlenen takas oranlarının BKM internet sitesinde kamuya duyurulmasına karar verilmiştir. Mevcut bildirim bakımından da önceki Kurulumuz kararlarında belirtilen gerekçeler geçerlidir. Zira söz konusu koşullar, takas komisyon oranının hesaplanmasında kullanılan verilerin güvenilirliğinin sağlanması ve bilgi asimetrisinin giderilerek bankalar dışındaki tarafların da takas oranından haberdar olmasının sağlanması açısından önem arz etmektedir. Bu çerçevede, takas komisyonuna esas teşkil eden maliyet kalemlerinin bağımsız denetimden geçirilmesi şartının ve BSMV etkisi dahil takas oranının BKM internet sitesinde ana sayfadan duyurulmasının gerekli olduğu kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (21) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
1. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'nin yönetim kurulu kararlarıyla banka kartlarına ilişkin ortak takas komisyonu belirlemesinin 4054 sayılı Kanun kapsamında teşebbüs birliği kararı olduğuna ve Kanun'un 4. maddesinin "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" şeklindeki (a) bendine aykırılık oluşturduğuna
 2. Bununla birlikte, kartlı ödeme sistemleri pazarının kendine özgü koşullarının dikkate alınması sonucunda, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulların tamamını karşılaması nedeniyle anılan madde kapsamında muafiyetten yararlanmasına,

15-09/129-58

3. Söz konusu bildirimle ilişkin muafiyet süresinin 5 (beş) yıl olarak belirlenmesine,
 4. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. tarafından formülde kullanılan verilerin bağımsız denetim prosedürleri çerçevesinde her yıl düzenli olarak bağımsız denetimden geçirilmesine,
 5. Ayrıca, Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. tarafından uygulanmakta olan banka kartı takas komisyonu oranının Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'nin internet sitesinde, ilgililer tarafından kolaylıkla ulaşılabilecek bir şekilde ve ana sayfadan link verilmek suretiyle kamuoyuna duyurulmasına
- OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ
(26.02.2015 tarih ve 15-09/129-58 sayılı Kurul Kararı)

Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'nin, yönetim kurulu kararıyla ortak takas komisyonu belirlemesi yönündeki talebine Rekabet Kurulunca muafiyet tanınması, prensip olarak uygun olmakla birlikte; 21.08.2013 tarihli ve 13-48/672-288 sayılı Kurul Kararına ilişkin karşı oy gerekçemde de belirttiğim üzere, ilgili sektör ve Pazar özellikleri itibarıyla konunun teknik ayrıntı ve gerekçelerinin belirlenmesinin esasen ve öncelikle Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun görev alanında olduğu kanaatini taşıyorum.

Bu çerçevede, ilk değerlendirmenin bu kurumlar tarafından yapılmasının doğru olacağını, daha sonra da Rekabet Kurulunun muafiyet talebini ele alması gerektiğini düşünüyorum. Bu nedenle çoğunluk görüşüne katılmam mümkün olmamıştır.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Başkan

Rekabet Kurulu'nun 26.02.2015 Tarih ve 15-09/129-58 Sayılı Kararına

KARŞI OY GEREKÇESİ

Kurulumuz, 26.02.2015 tarih ve 15-09/129-58 sayılı mezkur kararında Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. (BKM)'nin yönetim kurulu kararıyla banka kartlarına ilişkin ortak takas komisyonu oranı belirlenmesine yönelik süresiz muafiyet talebini değerlendirmesi sonucunda;

1. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'nin yönetim kurulu kararlarıyla banka kartlarına ilişkin ortak takas komisyonu belirlemesinin 4054 sayılı Kanun kapsamında teşebbüs birliği kararı olduğuna ve Kanun'un 4. maddesinin "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" şeklindeki (a) bendine aykırılık oluşturduğuna,
2. Bununla birlikte, kartlı ödeme sistemleri pazarının kendine özgü koşullarının dikkate alınması sonucunda, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulların tamamını karşılaması nedeniyle anılan madde kapsamında muafiyetten yararlanmasına,
3. Söz konusu bildirimle ilişkin muafiyet süresinin 5 (beş) yıl olarak belirlenmesine,
4. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. tarafından formülde kullanılan verilerin bağımsız denetim prosedürleri çerçevesinde her yıl düzenli olarak bağımsız denetimden geçirilmesine,
5. Ayrıca, Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. tarafından uygulanmakta olan banka kartı takas komisyonu oranının Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'nin internet sitesinde, ilgililer tarafından kolaylıkla ulaşılabilecek bir şekilde ve ana sayfadan link verilmek suretiyle kamuoyuna duyurulmasına

karar vermiştir. Bu çerçevede, Kurulumuz çoğunluğunun almış olduğu bu kararın 3. maddesine aşağıda yer verilen gerekçeler doğrultusunda katılmamız mümkün olmamıştır.

Banka kartı takas komisyonu, kart ihraç eden (ihraççı) bankanın banka kartı ile alışverişini sağlamak adına katlanmak zorunda olduğu maliyetlerin kart kabul eden (kabalıcı) banka tarafından karşılanması amacına hizmet eden, ihraççı banka tarafından kabulcü bankaya uygulanan bir hizmet bedelidir. Söz konusu hizmet bedeli, içerisinde, visa-electron/mc-maestro logo maliyeti, otorizasyon/takas maliyeti, ödeme garantisi maliyeti, takasa konu alışveriş tutarının ihraççının hesabına yansıtılma maliyeti ve müşteri hizmetleri maliyeti olarak sıralanabilecek maliyet kalemlerini barındırmaktadır.

15-09/129-58

Banka kartlarına ilişkin takas komisyonlarının yanı sıra kredi kartı takas komisyonları da Kurul'un geçmiş tarihli kararlarına konu olmuş, söz konusu komisyon tutarlarının belirlenmesi uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesini ihlal eder nitelikte oldukları tespit edilmiştir. Yapılan bireysel muafiyet değerlendirmelerinde söz konusu uygulamalara 1-5 yıl arasında değişen sürelerde muafiyet tanınmıştır.

Mevcut dosya bakımından yapılan değerlendirmeler sonucunda, Kurulun geçmiş tarihli kararlarındaki uygulama korunmuş ve başvuru konusu işleme 4054 sayılı Kanun'un 5.maddesi çerçevesinde muafiyet tanınabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan, Kurul kararında yer verilen muafiyet süresi 5 yıl olarak belirlenmiştir. Bu sürenin, gerek sektörün ülkemizdeki gelişimi gerekse AB uygulamalarında yaşanan gelişmeler dikkate alındığında, 3 yıl ile sınırlandırılması gerektiği kanaatini taşımaktayız.

Sektörün sürekli değişim ve gelişim gösterdiği düşünüldüğünde, takas komisyonlarının hem literatür hem de uygulama bakımından tartışmalı bir pozisyona geldiği ifade edilebilecektir. Kurul'un geçmiş tarihli kararlarında da bu faktörler göz önünde bulundurulmaktadır ki, konuya ilişkin süresiz muafiyet talepleri reddedilmiştir. Benzer bir şekilde, AB Komisyonunda da çok taraflı takas komisyonunun kartlı ödeme sisteminin etkinliğini *per se* arttırmadığı sonucuna ulaşılmıştır.² Benzer bir yaklaşıma Komisyonun 2009 yılında Visa hakkında aldığı kararda da korunmuştur.³ Dolayısıyla, Komisyonun çok taraflı takas komisyonlarına ilişkin daha katı bir tutum izlemeye başladığı görülmektedir.

Konuyu ülkemiz açısından değerlendirdiğimizde, finansal piyasaların ülke ekonomisinin paralelinde gelişme eğilimi içerisinde olduğunu ifade etmek yanlış olmayacaktır. Bu gibi pazarlarda ortaya çıkabilecek işlem maliyetlerinin de, ekonominin ve istikrarın yükselişi ile birlikte minimal düzeye çekilmesi gerekli ve makul bir beklenti olacaktır. Dolayısıyla, mevcut dosya bakımından ortaya çıkan takas komisyon oranlarının süresiz bir şekilde meşrulaşması da gerek hukuk gerekse ekonomik teori temelinde açıklanamayacaktır. Bu bağlamda ülkemizde yakın gelecekteki gelişimin izlenmesi, aktif ve hızlı bir şekilde karar alınabilmesi gereksiniminden hareketle banka kartlarına ilişkin ortak takas komisyonu belirlenmesi uygulamasına verilecek muafiyetin 3 (üç) yıl ile sınırlandırılması gerektiği inancındayız.

SONUÇ

Yukarıda yer verilen görüş ve değerlendirmeler ışığında, Kurulumuzun 26.02.2015 tarih ve 15-09/129-58 sayılı kararındaki, "Söz konusu bildirimle ilişkin muafiyet süresinin 5 (beş) yıl olarak belirlenmesine" şeklindeki 3.maddesine, söz konusu bildirimle ilişkin muafiyet süresinin 3 (üç) yıl olarak belirlenmesi gerektiği görüşüyle katılmıyoruz.

Reşit GÜRPINAR
Kurul Üyesi

² http://europa.eu/rapid/press-release_IP-07-1959_en.htm?locale=fr

³ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-09-151_en.htm?locale=en

KARŞI OY GEREKÇESİ

(26.02.2015 tarihli ve 15-09/129-58 sayılı Kurul Kararı)

Kurulun 26/02/2015 Tarih ve 15-09 Sayılı Toplantısında görüşülen Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'nin yönetim kurulu kararıyla banka kartlarına ilişkin ortak takas komisyonu oranı belirlenmesine yönelik süresiz muafiyet talebine yönelik olarak düzenlenen Rapora ve incelenen dosya kapsamına göre alınan Kurul kararının 3. maddesinde belirtilen "söz konusu bildirimle ilişkin muafiyet süresinin 5(beş) yıl olarak belirlenmesi" kararı ile ilgili karşı görüşüme ilişkin açıklamaları aşağıdadır.

Anılan konu ile ilgili olarak raportörlerce düzenlenen Raporun **Süresiz Muafiyet Talebine ilişkin Değerlendirme** başlıklı bölümünde (57 no'lu paragraf) aynen;

Bildirim sahiplerince talep edilen diğer bir husus muafiyetin süresiz olarak tanınmasıdır. BKM tarafından daha önce gerek kredi kartı takas komisyonuna gerekse de banka kartı takas komisyonuna ilişkin olarak dile getirilen süresiz muafiyet talepleri Kurul tarafından uygun görülmemiş ve konuya ilişkin alınan kararların tamamında süreli muafiyet tanınmasına karar verilmiştir. Bu duruma dayanak teşkil eden unsurların başında ise sektörün sürekli değişim ve gelişim göstermesi, takas komisyonunun gerek literatürde gerekse de uygulamada tartışmalı olması şeklinde sıralanabilecektir. Daha önce değinildiği üzere özellikle AB uygulaması dikkate alındığında, Komisyonun yakın dönemde çok taraflı takas komisyonuna ilişkin daha sert bir yaklaşım benimsediği görülmektedir. Bunun yanı sıra Komisyon takas komisyonunun regülasyona tabi tutulmasını ve azami komisyon seviyesinin yapılacak düzenleme ile belirlenmesini öngörmektedir. Bu bağlamda, ülkemizde de gelecek dönemde sektörün gelişimi ile paralel şekilde takas komisyonlarına ilişkin Rekabet Kurulunun farklı yönde değerlendirme yapabilmesine imkan tanımak ve uluslararası gelişme ve deneyimlerden yararlanarak ülkemizdeki uygulamanın geliştirilmesine imkan sağlamak amacıyla süresiz muafiyet talebinin reddedilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bunun yanı sıra, çok taraflı banka kartı takas komisyonu tespitinde kullanılmasının mevcut durumda uygun olduğu değerlendirilen "Visa/MasterCard Logo Maliyetleri"nin, ileriki dönemlerde pazarın gelişimine ve alışverişlerde banka kartlarının kullanım hacmine göre yeniden ele alınması gerekebilecektir. Bu çerçevede başvuru konusu işlem bakımından muafiyet süresinin, 21.08.2013 tarihli ve 13-48/672-288 sayılı kredi kartı takas komisyonu uygulamasına ilişkin muafiyet kararına benzer şekilde 3 (üç) yıl olarak belirlenmesinin uygun olacağı kanaatine ulaşılmıştır

denilmiştir.

Raporda geçen ve muafiyet süresine yönelik raportör görüşlerine aynen katıldığımdan Raportörlerce önerilen 3 yıllık sürenin 5 yıla çıkarılmasına bu sürenin sektördeki gelişme ve değişimlerin izlenmesi ve gerekli tedbirleri almak için uzun olacağı düşüncesiyle Kurul kararına karşıyım.

15-09/129-58

Fevzi ÖZKAN
Kurul Üyesi

KARŞI OY

(26.02.2015 tarihli 15-09/129-58 Sayılı Kurul Kararı)

Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.tarafından yönetim kurulu kararıyla banka kartlarına yönelik ortak takas komisyonu oranı belirlenmesi teknik bir olay olup, BDDK'nın sektörün geneline uygulanan politikalar çerçevesinde bu konuda karar vermesi daha uygundur.

Rekabet Kurumunun bu alanda söz sahibi olmaya yeltenmesi doğru bir yaklaşım sayılmamalıdır.

Dr.Metin ARSLAN
Kurul Üyesi